

מלב אל לב

התבוננות לאור התקופה

חבר יקר!

שלום וברכה

האם פעם שמת לב לזה, עד כמה מחונכים אנחנו מגיל קטן ממש, לעצור את עצמנו ולהתאפק, ילד קטן, בטרם מלאו לו שנתיים ימים, אפילו לגיל חינוך עדיין לא הגיע, בא להדליק או לכבות את האור בשבת, מיד נזעקים לעברו: מוישי! אסור! היום שבת! מוישי הפעוט אינו מבין כלל מהו שבת ולמה אסור, אך מחונך להתאפק ולא לעשות את העולה על רוחו באותו הרגע.

הילד גדל מעט, קיבל ממתק טעים ממישהו, יודע הוא לבוא לשאול את אמו האם הממתק כשר, אם לא, ישליך את הממתק, יודע הוא להתגבר ולהתאפק.

איפוק הוא כח אדיר, דמיין לעצמך מה היה קורה לולא היה לבני אדם הכוח להתאפק ולשלוט על רצונם ותאוותם.

הסיבה שזכרתי מזה כעת היא בקשר לתקופה בה אנחנו נמצאים - חודש תמוז.

בשבעה עשר בתמוז אנחנו מתענים, כמה מאורעות קרו לעם ישראל ביום זה במשך הדורות, הראשונה - שבירת הלוחות. מה היה שם.

משה רבינו עלה להר סיני לאחר קבלת התורה, אמר לישראל שלאחר ארבעים יום ירד עם הלוחות, תאר לעצמך איזו שמחה עוצמתית רוחנית היתה, לו היה משה רבינו יורד ושני הלוחות בידו, עם ישראל נמצא בדרגה גבוהה ונעלית לאחר שפסקה זוהמתו במעמד הר סיני, אין לך דבר גדול מזה, היו נכנסים לארץ ישראל ובונים את בית הבחירה, הכל היה יכול להיות מאיר וזוהר.

אך אבוי! הכל השתבש! ומדוע?

איננו יכולים לדון ולדעת מה היה איתם, דור דעה שקבלו תורה מפי השכינה, אולם נכתבה הפרשה בתורה ללמדנו אורחות חיים.

משה רבינו אמר להם, בתום ארבעים יום אני יורד מן ההר.

הגיע הזמן, לפי חשבונם היה משה צריך לבוא ועדיין לא הגיע.

היתה צריכה לעלות להם מחשבה, אולי טעינו בחשבון, אולי נמתין עוד מעט, לכל הפחות עד למחרת.

אולם לא הצליחו להתאפק ולעצור בעצמם, הם הרגישו צורך דחוף לעשות מעשה מיד, והיה מה שהיה, הגם שעשו את מעשיהם מרוב לחץ ובלבול, השטן הראה להם שמת משה, ראה מה גרמו לעצמם.

כשאתה בבית הכנסת בשעת התפילה וחפץ אתה לומר לחברך משהו דחוף ביותר, הניסיון שלך קל בהרבה, הלא יודע אתה ברור כי בעוד שעה קלה התפילה תסתיים, וכי אינך יכול להתאפק ולעצור בעצמך עד סיום התפילה.

זכור היטב! מה גדול כח המעצור והאיפוק.

עלה והצלח

מאת: בלבל
ידידך ומוקירך

דברים אחדים

נשכואב - צועקים

מה שבצמם מעשיו כיפר על בני ישראל ועצר מהם את המגיפה.

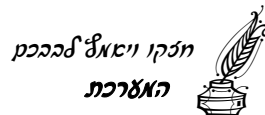
שעת התפילה בבית הכנסת, הקהל כולו מקדשים שם שמים ועומדים לפני המלך, מתפללים ועוסקים בשבחו של חקום, בתוך הציבור עומד עז פנים שאינו שם לבו לכל זאת ומחלל שם שמים בשיחה עם חברו, השאלה היא, מה אנו עושים בשעה זו, האם כואב לנו, האם מפריע לנו?

כשעולה שיח על חובת מחאה ניצבת מיד טענה נגדית - 'שם שמצוה על אדם לומר דבר הנשמע כך מצוה על אדם שלא לומר דבר שאינו נשמע', אם חז"ל כבר אמרו בדורם 'תמה אני אם יש בדור הזה שמקבל תוכחה' (ערכין טז): מה נאמר אנחנו.

נגד טענות אלה נשיב, ראשית כל, בטרם נמנע ונמחה באותו אדם על מעשיו, נבדוק ונמדוד היטב את עצמנו כמה נוגע לנו כבוד שמים.

מלבד זאת, אין הדברים בגדר 'דבר שאינו נשמע', הניסיון מוכיח שאם מוחים באדם כשמדבר בזמן קדיש או חזרת הש"ץ, ברוב הפעמים הוא חש שלא בנוח, מקבל את התוכחה ומפסיק לאלתר.

כשכואב לאדם ביזוי כבוד שמים נזעק הוא מנהמת הלב, כשיעשה זאת לחען כבוד שמים יביא ישועה לכפר על בני ישראל, להצילם מכל צרה וצוקה ולהושיעם בכל טוב.

פייבוש נכנס לבית הכנסת ואינו מאמין למה שרואות עיניו, בעריש - בחור צעיר עדין נפש - כך הכירו עד היום, מרים את קולו בצעקות על ר' בנימין - יהודי מכובד מבוגר מחנו בהרבה.

איך יתכן דבר כזה? - פייבוש נבהל ומשתומם, מה קרה לו לבעריש, להתנהג בצורה נבזית כל כך, רחוקה מאוד מדרך ארץ נאותה ובמיוחד לא ראויה לבחור ירא שמים כמו בעריש, יתירה מכך, נדהם פייבוש והתמלא, כשניגש לעצור את בעריש להגן על כבודו של ר' בנימין, בעריש לא חדל והמשיך במעשיו התמוהים.

לאחר שנגרעו מעט הרוחות, ניגש פייבוש אל בעריש ושאל מה פשר התנהגותו הברוטאלית, התנהגות שאינה תואמת כלל את אישיותו.

הוא ביזה את אבא שלי - נזעק בעריש, איך יכולתי להבליג כשראיתי את זה, לאחר שמתנהג בצורה כזאת, גם אם הוא מבוגר מחמי, גם אם הוא איש נכבד וחשוב, אינני מסוגל לשתוק - הביע בעריש את כאבו העצום, הרעד והזעם נשמעו היטב בקולו.

בשבועות אלו קוראים אנו בתורה על מעשה פינחס בקנאו את קנאת ה', ידועים דברי רש"י בתחילת פר' פינחס 'שהיו השבטים מבזים אותו... והרג נשיא שבט מישראל' עד שייחסו הפסוק אחר אהרן הכהן, ללמדנו כי טוב עשה, בעינינו נראים הדברים תמוהים איך שייך לבזות את פינחס ולהאשימו, אולם נראה שבאותה עת לא היו הדברים פשוטים כ"כ, אין כאן המקום להסביר את טענת השבטים, אך מה הניע את פינחס למעשה הנועז, תוך שסיכן עצמו בסכנה גשמית ורוחנית כמבואר בחז"ל.

פינחס ראה לנגד עיניו חילול ה' נורא, 'ראה מעשה ונזכר הלכה', הדבר הנכון ביותר בשעה זו - 'קנאים פוגעין בו', קינא את קנאת ה' מתוך כאב פנימי עמוק על ביזוי וחילול כבוד שמים, לא חס על כבודו ועל חייו ועשה מה שעשה.

הקב"ה אומר 'כִּי מִכְבְּדִי אֶכְבֵּד', הדברים התקיימו במלואם אצל פינחס, כנגד מה שמסר נפשו לחען כבוד ה', כיבדו הקב"ה והעניק לו הקב"ה שכרו, נתן לו ברית שלום וברית כהונת עולם לו ולזרעו אחרייו, מלבד

אלקי אבי בעזרי

שיחות מוסר והתעוררות בענייני תפילה
ובזהירות משיחה בשעת התפילה מאת

כ"ק מרן האדמו"ר רבי אליעזר זי"ע

מסערת ויזניץ

בעל 'חכמת אליעזר'

ליומא דהילולא - כ' תמוז - תשע"ה

נלקט מספר 'אורח חיים' שניי אהוד"ת - איגוד חסידי סערט ויזניץ

רננו צדיקים

עבודת התפילה אצל
צדיקי הדורות זי"ע

בענן לך מעבור תפילה' שהמסך המבדיל שתפילות ישראל לא יעלו ויתקבלו לשמי מרום, היא הדיבור בשעת התפילה, וידועים דברי הזוה"ק (פ' תרומה) מאן דמשתעי בבי כנישתא וכו' וזי ליה דלית ליה חולקא באלקי ישראל, עכ"ד.

אין לערב שיחות חולין יחד עם התפילה הקדושה

שמעתי פעם מאדמו"ר הקוה"ט זי"ע שסיפר, שהתארח אצל אחד מבני המשפחה, וכאשר הגישו לו מרק נפל לתוכו זבוב, אמר אז אדמו"ר זי"ע בדרך צחות כדרכו בקודש - שאין לו שום דבר נגד הזבוב, אלא שאינו רוצה שהזבוב והמרק יבואו בצלחת אחת, ואם רוצים דוקא לכבדו בזבוב, אזי יגישו לו את הזבוב בצלחת אחרת, אבל לא בתוך צלחת המרק... אח"כ הסביר לי את הענין [שיחת חולין של תלמידי חכמים צריכה לימוד], דהנה האדם צריך להזהר שלא לערב שני ענינים יחדיו, ובמיוחד באופן ששני הדברים הם ערוב של טוב וברע, ולכן אם חשקה נפשו של אדם לדבר דברים בטלים, אזי יקצוב לו זמן מיוחד לכך כגון חצי שעה ביום, שאז ידבר כל מה שלבו חפץ כאוות נפשו, אבל באמצע התפילה הטהורה אסור לערב בתוכה דיבורי חול הבל וסרק ח"ו.

המדבר בשעת התפילה - וכי אינו זקוק לבקשות אלה

ניגשתי פעם לאחד ששוחח אחר קריאת התורה ואמרתי לו האם אתה לא זקוק לבקשות הללו, וא"כ למה אתה מדבר לעת כזאת, תתבונן לעצמך מה שאומרים 'חנא וחסדא ורחמי וחיי אריכי ומזוני ריחי וסיעתא דשמיא ובריות גופא ונהורא מעליא' וכי אתה לא צריך לברכות אלו.

חוסר דרך ארץ כלפי שמיא

פוק חזי מה שכתב הש"ה הק' (מסכת תמיד - פרק נר מצוה) בענין מחשבות זרות בשעת התפילה, ואלו דבריו: 'שלא יחשוב שום מחשבות חוץ וכו' ואפילו להרהר בדברי תורה אסור רבותינו בתוך התפילה, ויחשוב בלבו אם היה מדבר לפני מלך בשר ודם, והיה מערב בדיבור, בין דיבור לדיבור דברים אחרים זרים, בודאי יתחייב ראשו למלך, עכ"ל. היוצא לנו שאף דברי תורה אסור להרהר בשעת התפילה וכ"ש להפסיק ולשוחח בדברים בטלים, כי כאשר עומדים לפני מלך מלכי המלכים הקב"ה בתפילה כל אחד רוצה שתחיותיו תתקבלנה ויתמלאו בקשותיו, ואם הוא מערב דברים אחרים בתוכם, אין זה דרך ארץ כלפי שמיא... צריך לדעת שבית המדרש מיועד רק לתורה ותפילה ולא לדיבורים.

להתפלל בטהרת הלב ושמירת הפה

עלינו לדעת שתפילה בלי טהרת הלב לא פרוחת לעילא, וידועים דברי הירושלמי (ברכות פ"ה א') שאמר רשב"י אילו הייתי עומד על הר סיני בשעה שניתנה תורה לישראל הייתי מבקש מהש"ת שיברא לאדם שני פיות, אחד שיעסוק בתורה והשני שיעשה כל צרכיו, חזר ואמר ומה אם בפה אחד אין העולם יכול לעמוד בו מלשון הרע שלו, אילו היו לו שני פיות על אחת כמה וכמה. לכן עתה שאין לנו אלא פה אחד, עלינו להקפיד שיהיה פה קדוש, להשמר מלשה"ר ורכילות ושאר דיבורים אסורים, כי האין נבוא לפני המלך להתפלל בפה שאינו נקי.

כח תפילת הציבור

כך היה מנהגו של רבי עקיבא כשהיה מתפלל עם הציבור היה מקצר ועולה מפני טורח הציבור, וכשהיה מתפלל בינו לבין עצמו אדם מניחו בזוית זו ומוצאו בזוית אחרת (ברכות לא). יש לומר הכוונה בזה, אם אדם מתפלל ביחידות, יש צורך בהתפעלות ובעבודה גדולה שתתקבל תפילתו, לעומת זאת, המתפלל עם הציבור אפילו כשהוא מקצר ועולה, פרוחת לעילא, כל כך גדול כוחה של תפילה בציבור.

תפילה בקול, מועילה למחשבות זרות

בתפילה צריך להתפלל בקול, שישמע קול תפילה בבית המדרש, נוסף לכך שהיא סגולה למחשבות זרות, וזהו בדוק ומנוסה שאם מתפללים בקול מתבטלות המחשבות זרות.

אלחם בענין זה בכל כוחי

קבלתי על עצמי בעזהש"ת, שאלחם בענין זה בכל כוחי, למנוע את הדיבור בשעת התפילה, ולכן מינתי משגיחים בכל בתי מדרשנו, שיזהירו לא לדבר בשעת התפילה, ואבקש שימסרו לי מידי פעם דין וחשבון, ואם ח"ו אשמע שאזהרות אלו אינן עוזרות, אסיק מכך מסקנות בלי שום פשרות, אקווה שתקיימו הפעם בקשותי, ותקחו את הדברים לתשומת לבכם, להתפלל לפני הש"ת וללמוד ללא דיבורים בטלים אלא בטהרת הלב והלשון, והש"ת יקבל ברחמים וברצון את תפילתנו, וישלח ישועה שלימה לכלל ולפרט.

אין שום תירוץ והצטדקות

שמירת הלשון שברצוני לומר לכם הפעם הוא דבר קצוב, רק בשעות מסוימות שבאים לבית המדרש לשפוך שיח לפני יושב מרום, ולא מדובר מלשתוק כל המעת לעת, אלא בזמנים מוגבלים בלבד, האם זה אי אפשר לבקש להתאפק, שבשעות אלו שעומדים בתפילה לא לדבר כלל, האם אין זה בגדר אנוש, האם על זה יכול להיות תירוץ או הצטדקות: נכשלתי, שכחתי וכו', אכן שעות מרובות, קשה לעצור במילין אבל כאשר באים שעה - שעתיים להתפלל ולעמוד לפני הש"ת, הייתכן לשכוח היכן נמצאים, האם זה בגדר 'אדם', וע"ז כאמור אי אפשר למצוא שום תירוץ והצטדקות.

לא פחות מניהול עסק

והנה להבדיל אלף אלפי הבדלות, כאשר האדם עומד בעיסוק אחד, כגון שמנהל חשבונות וצריך להתרכז שלא יטעה, האם בשעה זו יכול להיות לו זמן גם לדברים אחרים, ולמה כאשר האדם בא לבית המדרש, שצריך לדעת לפני מי אתה עומד, אי אפשר לו להתאפק שעה - שעתיים בזמני התפילות מלדבר, האם אין לו לאדם הדעת, לנצור פיו ולשונו, כאשר עומד לפני הש"ת.

אינו בגדר אדם

האם יכול להיות שאדם לא יוכל לנצור לשונו בשעה זו שעומד לפני הש"ת בתפילה, וצריך לעסוק באמצע בשיחה בטילה. האם התנהגות זו היא בגדר 'אדם', אין זה בגדר 'יהודי' בכלל, נוסף לכך, מה שאנו מזכירים תמיד בשם הספה"ק, שהפגם בלשון - במיוחד כאשר עומדים בתפילה להש"ת - הוא פגם באמונה רח"ל פשוטו כמשמעו, כדכתיב 'אשר אמרו ללשונו נגביר שפתינו אתנו מי אדון לנו', כי הש"ת יודע ללבב, ואם הוא סובר שלשונו ברשותו ויכול לדבר כרצונו וככל העולה על רוחו, סימן שבתוך לבו אינו מאמין בהש"ת ח"ו.

מראה שחסר לו באמונה

ידוע מאמרו הזוה"ק 'מאן דמשתעי בבי כנישתא לית ליה חולקא באלקי ישראל', ואפשר לומר שזה אינו בתורת עונש על מעשהו, אלא בתורת קביעת עובדא, אדם הבא לבית הכנסת שהוא מקום המיועד לשפוך שיח לפני המקום, להתפלל בכונה באימה וביראה, והנה הוא מדבר במקום קדוש זה שיחת חולין, וכל שכן דיבורים אסורים, לשה"ר, רכילות וליצנות ח"ו, סימן הוא שאינו מאמין ח"ו בקיום בורא עולם, כי אילו היתה לו אמונה כזאת, היה מאמין שהש"ת שומע עתה את דיבורו, ולא היה יושב ומדבר שיחת חולין בשעת התפילה כלל ולכן 'מאן דמשתעי וכו' - יש להניח כי - 'לית ליה חולקא וכו'.

תפילה מטהרת כשהיא בלא חציצה - שיחה בטלה

כנחלים נטיו כגנות עלי נהר כאהלים נטע ה', ובחז"ל א"ר חמא בר' חנינא למה נסמכו אהלים לנחלים לומר לך מה נחלים מעלין את האדם מטומאה לטהרה, אף אהלים מעלין את האדם מכף חובה לכף זכות, פירש"י אהלים - בתי מדרשות, וביאר אדמו"ר הק' זי"ע - כשם שנחלים היינו מקוה אין מעלין את האדם מטומאה לטהרה רק באם אין חציצה, כך אהלים היינו תפילה בבתי מדרשות אינה מועילה להעלות את האדם לכף זכות ושתפילתו תתקבל, רק כאשר אין חציצה ומסך המבדיל, והנה אין חציצה גדולה מזו מה שמדברים ח"ו בשעת התפילה וקריאת התורה כדמובא (עיין ביערות דבש ח"א דרוש ד') עה"פ 'סכותה

מבט אל התפילה

זוויות ראייה שונות על ענייני התפילה

שיתפות נאמנה

לאחר תקופה קצרה. כבר כמה ימים ששמואל לייב מבחין שמשהו אינו כשורה אצל אנשיל חברו, אנשיל אמנם מגיע לסדר אך לא באותו בדיעבד וחשק המוכר לו מזמנים טובים יותר, בשעת הלימוד שמואל לייב שם לב שאנשיל מהורהר ואינו מרוכז דיו בסוגיית הגמרא, שמואל לייב לא רצה להעיר מיד לאנשיל, 'אולי משהו עובר עליו והוא חש חוסר נעימות לשתי אותי' - חשב. לאחר כשבוע, מצבו של אנשיל לא

השתפר, ירידה נוספת ניכרת עליו, שמירת הזמנים בהם הורגל התרופפה מעט ואינה קפדנית כמקדם, הוא יוצא בשעת הסדר לזמן ממושך, שמואל לייב הביע דאגה כנה לשלומו ושאלו בנועם מה קורה איתו בזמן האחרון, אנשיל התחמק ולא ענה תשובה ברורה, שמואל לייב החליט להמתין, מקווה שהמספר יעבור והזמנים הטובים ישובו כבראשונה.

אולם כשקרה ושמואל לייב הוצרך לצאת באמצע הסדר וראה את אנשיל משוחח להנאות בחברת כמה בחורים מחוץ לביהמ"ד, נדהם שמואל לייב והשתומם עד מאוד, הפעם החליט לשוחח ברורות עם אנשיל ויבקש הבהרות להתנהגותו המוזרה בתקופה האחרונה.

אנשיל שראה ששמואל לייב עומד על שלו מבלי אפשרות התחמקות גילה את כל לבו - הבין אותי שמואל לייב, בטח הנך מודע למצב הרופף בישיבה, כמה סיבות לכך, החדשות המתרחשות בעולם בתקופה זו מסעירות את כולם, המצב הכללי בישיבה חלש יותר, האווירה הלימודית נחלשה לאחרונה, ה'קול תורה' שהייתי מורגל אליו נדם במעט, אתה צריך להבין אותי, קשה לי להתרכז וללמוד כשכל המצב מסביב חלש, ברוך ה' לא מפריעים בפועל, אך התחושה שמצד אחד חסרים כמה בחורים, בנוסף לכך, קבוצות של בחורים משוחחים על דא ועל הא, קשה לי בעת הזאת להיות מה'צדיקים' הבוודים שלא אכפת להם מכלום ועושים את המוטל עליהם, גם כשלמדנו בטלפון ללא האווירה הכללית היה לי יותר קל, כי אז לא ראיתי מה קורה מסביב, הייתי יותר בלבד, אבל כעת זה שונה בהרבה, שמואל לייב אולי יכול, אשריך, לי זה קשה מאוד.

- אל תחשוב שאני מבין אותך אנשיל - גם אני מסכים ומבין מאוד את הצורך באווירה הכללית בישיבה ועד כמה היא מוסיפה לצמיחתו של האדם ובמיוחד לבחור בימי הנעורים, האווירה הישיבתית בהימצאותו בין החברים בני הישיבה יחד בשנות נעוריו והתבגרותו, מהווה כור היתוך לבנייתו של הבחור בכל התחומים לכל ימי חייו, בדרך הלימוד הנכון, בדרך התפילה ועבודת ה', ביראת שמים ובדרכי החסידות, הנהגתו בין אדם לחברו ותיקון מידותיו ועוד ועוד.

השהות בישיבה חשובה והכרחית ביותר, אם זה לא היה נצרך כ"כ, היה כל אחד יכול להישאר וללמוד במקומו בבית המדרש הסמוך לביתו, הלא חז"ל קבעו ש"אין התורה נקנית אלא בחבורה", 'הוי גולה למקום תורה', כל אלה דברים נכונים וברורים.

אולם מאידך גיסא אסור לנו לשכוח, כמה גדוע יהיה, אם האדם תלוי רק באחרים, אבוי לאדם שכל כולו בנוי אך ורק על האווירה הסובבת אותו, על הזרם בו הוא נמצא, רק בצורה כזאת הוא מיישם את חובותיו המוטלות עליו, ברגע שהסביבה נחלשת, נופל הוא שדוד כעלה נידף ונסחף עם הרוח הנושבת למקומות בלתי רצויים. מהאווירה הכללית וכו' הציבור אמור הוא לשאוב דרך עליה, לסייע בעדו ולהשפיע עליו לטובה בלבד, אך ברגע שהיא נוטה לכיוון שלילי יעמוד על שלו בחוזה, אל יתן לעצמו להפסיד את אושרו, ישמור היטב שלא יכתבו לו את החיים ויקלקלו את אוצרותיו הנצחיים.

אנשיל יקירי, חשוב לרגע על נקודה נוספת, שני שותפים פתחו עסק משותף, להצלחת העסקה נצרכת פעילות סדירה וקבועה משניהם יחד, הוחלט ביניהם על חלוקת תפקידים, את מפעלם הקימו באזור מסחרי גדול והומה, מאות פועלים ועובדי כפיים מופיעים במקום מידי יום, שני השותפים מגיעים למקום העבודה בכל יום ועושים את תפקידם נאמנה.

תאר לעצמך שביום מן הימים עובדים רבים לא הגיעו, המקום ריק ושומם, קול ההמון אינו נשמע וכל פעולה לא מתרחשת בשטח, היעלה על הדעת כי אחד מהם ייסוג ויחדל מתפקידו בגלל השקט התעשייתי באזור, אמת ויציב ונכון, נעים יותר לעבוד במקום הומה, כשאזור התעשייה בפעילות סדירה והשטח שוקק חיים, אך השותף יודע כי הוא משועבד לחברו ולתפקיד המוטל עליו ובדיוק באותה מידה שותפו גם משועבד ומחויב אליו ולתפקידו המוטל עליו, כך ורק כך מתנהלת שותפות נאמנה. אני מסכים אתך בכל לב שציבור הלומדים יחד מועילה ומסייעת מאוד ונצרכת ביותר, אולם בעת רפיון וחולשה מצד הציבור אין זה אומר שתפרק

מיום הגעתו לישיבה התקשה שמואל לייב פליסיגר במציאת חברות טובה ללימוד, חברותא מתאימה לפי דרכו ושאיפותיו הלימודיים.

כל מי שלמד אי פעם בישיבה מבין כי לצד האווירה הכללית בישיבה, סדרי לימוד, שיעורים ושיתוף, חלק מרכזי בסדר יומו והצלחתו של בחור בישיבה תלויים הרבה בחברותא, גם בחור טוב בישיבה טובה מכל הבחינות, אם אין לו חבר ללימוד משותף, הצלחתו ועלייתו לוקים בחסר. שמואל לייב - בחור טוב נעים הליכות, אך כישורונותיו הלימודיים מהממוצע ומטה, אינו נחשב בין הגאונים בישיבה, לעומת זאת, רצונותיו ושאיפותיו גבוהים ביותר, נחשב בין המתמידים הגדולים בישיבה, ממלא את סדרי הישיבה, נדיר לראותו מחוץ לכותלי בית המדרש בשעת הסדר.

בתחילת הזמן בר"ח אלול, מטבע הדברים קבעו הבחורים חברותא לפי רמתם הלימודית, המוכשרים יותר מחפשים חברותא בדומה להם, החלשים - נעזרו ע"י צוות הישיבה. גם שמואל לייב שאינו נמנה על המוכשרים והמצוינים קיבל חברותא, שמואל לייב ציפה ללמוד אלו ולמלא את הסדרים כראוי, בשבועיים הראשונים למדו טוב, אולם לאחר גילה החברותא חוסר סבלנות, חיפש לעצמו סיבות שונות לצאת החוצה להתאוורר ולהעביר את הזמן, שמואל לייב ניסה ככל יכולתו להוסיב את החברותא וללמוד איתו אך הכשלונות רבו על ההצלחות, שמואל לייב החליט לא להמשיך איתו בזמן החורף.

בתחילת זמן חורף שוב ניסה עם מישהו אחר, אך התמונה חזרה על עצמה פחות או יותר, שמואל לייב רואה את הבחורים הכישרוניים יושבים כל הסדר ולומדים בחשק והתמדה ללא הפסקה ולבו יוצא מקנאה, עם החברותא לא הולך לו, ניסה ללמוד לבדו סדר שלם אך קשה לו להתרכז עם עצמו במשך זמן רב, הטובים תפוסים כל אחד עם חברותא לפי הרמה הגבוהה שלהם, כך יצא הדבר ששמואל לייב 'נפל בין הכסאות'.

שמואל לייב לא התייאש, מידי פעם ניסה את מזלו עם בחור אחר, התחיל כל פעם מחדש, חשב אולי הפעם יצליח ללמוד עם החברותא במשך כל הסדר, תקוותו נמוגה לאחר זמן קצר, שמואל לייב החליף חברותא בשנה הראשונה ללימודיו יותר מכל בחור אחר בישיבה.

המצב העיקר על שמואל לייב מאוד, הוא נשא תפילות רבות מעומק הלב שיזמין לו הקב"ה חברותא כלבבו, אינו מבקש בעל כשרון גדול, אולם רוצה ללמוד עם בחור מתמיד, בחור שמוכן לשבת לסחות כל שעות סדרי הלימוד ללא יציאות וללא הפסקות חוזרות ונשנות, ציפה וייחל מתי יזכה כבר לתענוג הגדול והנפלא.

כשעלה לשיעור ב' הופיע בחור חדש בישיבה - אנשיל גוטלרנר, בחור טוב שלא הסתדר בישיבה הקודמת, כישורונותיו הלימודיים לא בלטו במיוחד אולם אהב ללמוד, משראה אנשיל כי שמואל לייב פליסיגר לומד בגפו, הציע את עצמו ללמוד בצוותא, שמואל לייב נענה בשמחה, הלא 'טובים השניים מן האחד'.

בימים הראשונים, לאחר שלמדו בהתלהבות ובהתמדה במשך כל הסדר, לא ידע עדיין שמואל לייב מה יהיה בהמשך, למדו הוא מניסיונות העבר, יתכן מאוד שההתלהבות הראשונה מתפוגגת וחולפת, אולם לאחר שעברו כמה שבועות ידע שמואל לייב שמצא חברותא לפי טעמו ושאיפותיו, אנשיל גוטלרנר התמיד בלימודו, שמר על הזמנים, התייצב מתחילת הסדר בחשק רב, ישב ולמד ללא הפסקה, בדברים הכרחיים יצא לזמן קצר וחזר מיד, בדיוק לזה ציפה שמואל לייב, הוא הרגיש כי התפילות הרבות התקבלו ונשא פרי, תחושת שמחה והנאה רוחנית מילאה את לבו על שמצא אוצר רוחני גדול ועצום, לאושרו לא היה גבול.

תקופת המספר העולמי הגיעה ולא פסחה על בתי כנסיות ובתי מדרשות שנעלו ונסגרו מבלי יכולת לשבת בצילם ולבקר בהיכלם, אולם לצד כל זאת 'מי כעמך ישראל' - לא אמרו נואש, על כל בית הכנסת שננעל, נפתחו כנגדו כמה וכמה בתי כנסיות, התרבו מנייני התפילה בגגות חצרות וקרפיות, קדיש וקדושה ותפילות קדושות בכל הנוסחאות נשמעו מכל חצר ומכל פינה, כל בית יהודי וכל חצר ורחוב הפך לבית מקדש מעט.

גם בתי המדרשות ומקומות הלימוד התרבו מאוד בתקופה זו, שיעורים לרבים ולימודים בחברותא באמצעות הטלפון גברו ועצמו עד למאד, קווי טלפון קרסו מרוב לחץ עד שהוצרך למצוא תחליף מהיר לספק את הדרישות הגוברות מרבבות ואלפים מאחיו בית ישראל הצמאים לשמוע את דבר ה' ולהגות בתורתו הקדושה, בכל בית בישראל נפתחו כמה מוסדות ובתי חינוך, בהיות כל אחד מבני הבית מחובר בלימוד למקום תורה שלו.

גם שמואל לייב ואנשיל קבעו את סדר לימודם בטלפון, בתחילה חשש שמואל לייב, האם יצליחו בלימוד בצורה כזו, אולם שניהם הוכיחו עד כמה הרצון גובר והסתגלו מהרה למצב החדש, שעות רבות למדו יחד בהתמדה ובחשק רב, שמואל לייב הודה להש"ת על שזימן לו חברותא שגם זמנים קשים אלו לא מנעו אותו מלימוד רצוף בהתמדה גדולה, כאוות נפשו.

המצב השתפר, אט אט חזרו לשגרת החיים, בתי מדרשות נפתחו, שמחתם ואושרם גברו, מעתה יוכלו ללמוד ברוגע.

התפילה לאור הפרשה

ענייני תפילה
הנחלמים מפרשת
השבוע

להתקדש קודם התפילה

פרשת בלק - וירא בלק בן צפור את כל אשר עשה ישׂראל לאמרי.

כשהתקרב חילי צבא האויב, נתקפו ראשי המדינה בהיסטוריה וחרדה עצומה, הפחד והבהלה לא היו לשווא. הם הבינו היטב את המצב לאישורו, המדינה הכובשת גברה על מדינות חזקות וניצחה אותם בכוח אל טבעי, גם מדינות שהתפארו בעבר ביכולתם הצבאית והכניעו את שכניהם בקלות לא עמדו בפני אותו צבא אדיר של המדינה הכובשת. כעת הם התקרבו לאזור שלהם. שרי הצבא התכנסו לדיון דחוף לעמוד על סוד הקסם, מה כוחו הפלאי של הצבא הכביר שהביא תבוסה מוחלטת לאויביו פעם אחר פעם. לאחר בירור מקיף ומחקר מעמיק, נודע להם כי המדינה הכובשת משתמשת בנשק בלתי קונבנציונלי, קשתות וחצים מיוחדים וחרגיגים, חרבות מצוחצחות מסוג נדיר, לא מה שהורגלו בכל צבאות המלחמה. כשהגיעה הידיעה על סוד הלחימה של הצבא המנצח, נרגעה רוחם של מפקדי הצבא ואנשי הממשל, הפחד וההלחלה שטלטל אותם נמוג, אם נשק חריג זה הוא סוד הצלחתם, ביכולתו להשיג נשק זה, נרכוש גם אנחנו חרבות דומות, חצים וקשתות בדיוק כמו שיש להם. נשיב להם מלחמה, גם אם לא ננצח אותם, לכל הפחות לא נהיה מובסים ככל הצבאות הקודמים לנו, גם אם יגברו עלינו, הנצחון שלהם לא יהיה מושלם.

בלק מלך מואב מבין שאין אפשרות להילחם עם ישראל באופנים הרגילים, הם ניצחו את האומות החזקות ביותר - מצרים, עמלק, ולאחרונה סיחון ועוג שהיו גדולים וחזקים מאוד, כתב רש"י: כיון שראו את ישראל נוצחים שלא כמנהג העולם, אמרו - מנהיגם של אלו במדין נתגלגל, נשאל מהם מה מדתו, אמרו לו אין כוחו אלא בפיו, אמרו אף אנו נבוא עליהם באדם שכוחו בפיו, ע"כ. הם הבינו שכנגד עם ישראל צריך להילחם בכוח מיוחד. בספרי חסידות ביאר: לאמרי - מלשון אמירה, זו תפילה, מואב הבינו שישיראל מנצחים את אויביהם בכח התפילה, ע"י שמתחננים באמרי פיהם ומתפללים לאביהם שבשמים (עיי' בספה"ק נועם אלימלך, מגן אברהם ועוד), מזה פחדו ובקשו עצה ומנוס להימלט.

בספה"ק 'תפארת שלמה' מוסיף נופך נפלא, כשבלק ראה שישיראל כוחם בתפילה, ביקש גם הוא תחבולה להניצל מידם ע"י תפילתו, הרהר בלבו שגם הוא יתפלל ויתחנן להקב"ה, אך מהר מאוד הבין שנעדר ממנו כח אדיר זה כדברי הפסוק במשלי (כט טו) רחוק ה' מן השעים ותפלת צדיקים ישמע. בלק רצה לדעת מה הכח הסגולי, מדוע ישראל נענים בתפילתם והוא לא, עד שהגיע למסקנה ברורה שקודם התפילה זקוקים להתקדש בקדושה וטהרה בהכנה ראויה וכוונת הלב כדי שתבוא לפני השי"ת. משהבין זאת - ויגד מואב מפני העם מאד, מדוע פחד כל כך - פי רב הוא - עבודת ההכנה וטהרת הלב שקודם התפילה היא ממשא כבד מידי עבורו. ויגד מואב - הוא מאס בעבודה זו, לכן ניסה בצורה אחרת ושלח להביא את בלעם.

כידוע, נמשלת התפילה לחרב וקשת כדברי יעקב אבינו 'בחרבי ובקשתי', והתרגום 'בצלחתי ובבעותי', אך לצחצח ולחדד את ה'קשת והחרב', דרושה הכנה נכונה שתפעל את פעולתה כראוי.

דגש רב שמו רבוה"ק מאורי החסידות זי"ע על מעלת וחשיבות ההכנה לתפילה, לא יעלה על הדעת שיקום אדם משנתו ויגש אל התפילה ללא הכנה מוקדמת.

צדיקי הדורות דרשו משומעי לקחם טהרת המקווה, לטהר את הגוף והנפש קודם גשת האדם בתפילה לפני קונו.

במקומות רבים עוררו מאוד את עניין הלימוד קודם התפילה באמרם שכך יקדש ויטהר האדם את פיו קודם שיתפתח פיו בתפילה, היו שאמרו שאין דבר מטהר כך גמרא אדם את פיו קודם שיתפתח פיו, מאידך, היו שצידדו ללמוד ספרי יראה ומוסר לעורר הלב בטרם יבוא להתפלל, אלו ואלו אומרים - קדשו את פיהם ואת לבכם וזככו את נפשכם בבואכם לגשת אל הקודש.

צדיקים הזהירו על דיבור קודם התפילה - וישמור את עצמו מלדבר שום דבור קודם התפילה אפי' דבר אחד כי זה מבטל כוונת התפילה (הנהגות האדם להרה"ק הרב ר' אלימלך זי"ע סעיף ט').

למדנו כמה תוקף ועוצמת תפילות ישראל לאחר שמקדשים ומטהרים עצמם, גם בלק הבין שאין כח בידו לעמוד כנגד תפילות אלו, נשמע ונוסיף לקח לקדש עצמנו בהכנה נכונה וראויה, תפילותינו ירקיעו עד שמי שמים, יפעלו פעולתם להושיענו בכלל ובפרט, כן יהי רצון.

מכתבים למערכת

קוראים כותבים

לכבוד מערכת 'שומרי אסרת הקודש' החשובה.

שלוש וברכה קודם כל רציתי להודות לכם על היוזמות הנפלאות בעניין התפילה וחשיבותה, ובד בבד רציתי להודות לכם על ההתארגנות שאתם קם מעליכם בעניין זה באופן נפלא ביותר.

רציתי לשתף אתכם בהכנה מאוד חזקה בעניין אהות התפילה, שכיית בעצירה להשיג להם את הכוחות הדרושים להצליח בעניין זה. יש אדם שחושב שהוא מתפלל בטלית שרקב"ה אור לו שיתפלל אליו, דהיינו כאילו כל קיום אלוהי שקיימת בשם כי הצלחה זאת ה', אך עצם התפילה אינה קשורה אליו למהותו ולשיטתו.

אבל האמת היא ששכחתי אתפילתי להשי"ת, בכך הוא בעצם עושה טעות גדולה, והסיבה לכך, שפשוט לא מבינה את מהות התפילה, אקיימת רצון ה' ושכחתי אתפילתי.

אבל התפילה זה אשור אמר לעלמי, התפילה יש לאדם רוח גדול ביותר.

ואספיר את דברי, תפילה היא אצורה שלם האדם לקיימה שלם פאטית ביון באופן קבוע, ולכן נאדם לאדם קושי, היות וזכר שצריך לאמץ על זה באקביות זה יותר קשה, בשביל זה צריך האדם לחשוב על הרווח הצפוי שאחריהם אלקיין דבר זה שרקב"ה צוה אותו שיעשה.

אם לא היה הדבר הזה, לאבא שפאכיל את ילדיו הפאט, הילד אסר לאבא, אור לו האבא, ילדו היקר, אבא, אבא הילד אתפילתי, אכילתי כבר אתפילתי - הוא אומר, האבא בראותו בסירובו של הילד נוצח בו נוצח אליו שיכיל ואיינן אליו שן ילאוד בסירובו.

בעניין זה, ישנן שני סוגים חרית הנופטים בילדית, האחד נוצח על בנו שיכיל, כדי שהוא יוכל להפאכר אמנו ויכיל לבית דליון רליו, כל מה שהוא אכילי בלדו ואכיריו שיכיל כבר, זה רק כדי להשיג את עצמו ולהפאכר אליו את הילד שפאכיל אליו שן כן לא אכל כחו שצריך.

לדאודא באת, האב השני שנה לעלמי אהראשון, אכלו כל הסיבה שנוצח ואיינן על בנו ואכיריו אותו לסיים את אמתו היא אסיבה אמת בלדו והיא אפני שהוא דורש כך ורק באבות בנו ורצה שהילד יהיה בריא וחיוני, ודאי שזה אכן אמת האב עצמו, אבל עירק דאשתי היא דאשה כנה לפאטיו של הבן, אינו רואה את אבות עצמו, רק את אבות בנו.

הקב"ה אכיריו ואלו אבקא אמתנו שנתפלל לפניו, בקשה זו היא אכיריו לפאטנו, אמתנו נהיה בריא ויכיל לבית דליון רליו, ואי יחסר לנו מאוואה, ורצה להפאכר אליו אכיריו הילד באמצעות התפילה שנתפלל וישנתחנן אליו ונבקא אמנו ויחבר שיכיל אמתו והתפילה זו הוא רוצה שנתקשר אליו וינצח בו.

לפאטית האדם לא קלם ויכיל אכין עד כאר חשבה התפילה לעצמו ולפאטנו, ולכן אכיריו שפאטית נוצח ואיינן אכיריו בריא ויכיל לבית דליון רליו, ואי יחסר לנו מאוואה, ורצה להפאכר אליו אכיריו הילד באמצעות התפילה שנתפלל וישנתחנן אליו ונבקא אמנו ויחבר שיכיל אמתו והתפילה זו הוא רוצה שנתקשר אליו וינצח בו.

לפאטית האדם לא קלם ויכיל אכין עד כאר חשבה התפילה לעצמו ולפאטנו, ולכן אכיריו שפאטית נוצח ואיינן אכיריו בריא ויכיל לבית דליון רליו, ואי יחסר לנו מאוואה, ורצה להפאכר אליו אכיריו הילד באמצעות התפילה שנתפלל וישנתחנן אליו ונבקא אמנו ויחבר שיכיל אמתו והתפילה זו הוא רוצה שנתקשר אליו וינצח בו.

לפאטית האדם לא קלם ויכיל אכין עד כאר חשבה התפילה לעצמו ולפאטנו, ולכן אכיריו שפאטית נוצח ואיינן אכיריו בריא ויכיל לבית דליון רליו, ואי יחסר לנו מאוואה, ורצה להפאכר אליו אכיריו הילד באמצעות התפילה שנתפלל וישנתחנן אליו ונבקא אמנו ויחבר שיכיל אמתו והתפילה זו הוא רוצה שנתקשר אליו וינצח בו.

אנשי אחרון קראר, תלמידי ישיבה אברהם אל תורה

המשרד מבט אל התפילה

או תקלקל את השותפות האיתנה בינינו, קבענו שנינו ללמוד בצוותא, בשעות אלה גמור וסגור אצלי כי אני משועבד אליך, אינני יכול להרשות לעצמי פעולות ועיסוקים אחרים, בדיוק כמו בשותפות נאמנה המתנהלת בהדדיות אמינה גם אתה שמור על חובותיך המוטלות עליך ויישם אותם כראוי, אל תתן לרמיון וחולשה השוררת אצל הסובבים אותך לחוסס את עקרונותיך ואת חובותיך, כך תדע שעמדת במבחן הקושי והניסיון והוכחת לעצמך שאינך פועל רק לפי הסחף והזרם, עומד אתה בעוז ובעוצמה כצוק איתן וכצור החלחיש לעשות רצון אביך שבשמים.

תפילת הציבור ברוב עם דבר עצום ונשגב, 'ברוב עם הדרת מלך', קול התפילה הנשמע מקהל המתפללים מעוררת הווייה ומסייעת למתפלל לכוון את לבו לאביו שבשמים, כמה טוב ויפה הדבר כשכל הציבור יחדיו עומדים באימה וביראה ושומרים על כבוד התפילה בשתיקה מוחלטת בכל עת שמדברים בשבחו של מקום - אמת ויציב אין מי שחולק על כך.

ישנם אלה שמתפללים ברוב חשק והתלהבות כשבית המדרש מלא בקהל גדול, גם נוח להם שלא לשוחח בעת התפילה כשכל הציבור עומד בשתיקה ומכבדים את בית ה', אולם מה קורה בשעה שהאווירה הכללית רופפת, כשהחצב הכללי חלש, האם גם כעת עומדים היטב בכל אלה. כל ניתן לעצמנו להפסיד את גודל השעה בעת התפילה בעת שבו הציבור אינו במיטבו, אם יש בינינו כאלה שקדושת התפילה עדיין אינה פועמת ברוחם לא נניח מעקרונותינו.

זכור נזכור! בעת התפילה השכינה בתוכנו, נעמוד באימה ויראה לבקש על נפשנו וצרכנו, נקיים את חובותינו לא פחות משותף נאמן לשותפו המקיים את חובותיו המוטלות עליו בכל עת ובכל זמן גם כשאין המצב והאווירה הסובבים אותו מסייעים בידו, רק כך מתנהלת שותפות נאמנה, כך נדע שעמדתו במבחן הקושי והניסיון והוכחתו לעצמנו שאיננו פועלים רק לפי הסחף והזרם, עומדים אנחנו בעוז ובעוצמה כצוק איתן וכצור החלחיש לעשות רצון אבינו שבשמים.

גיליון זה נתרם לזכות ולרפואת הילדה
מרים בת חיה ברכה יהודית
לרפואה שלימה במהרה בתושחי

צידיה לדרך

מה טוב אהליך יעקב משכנתי ישראלי: אהליך יעקב - הבית הפרטי של כל אחד. 'משכנתי' ישראל - בתי כנסיות ובתי מדרשות כלל השובה והברכה שביא האדם אל ביתו, הוא מבתי מדרשות, והיינו אדם משיג בביהמ"ד ללמוד ולהתפלל בכונה טהורה, ממשית הקדושה לביתו, כאשר בניו הולכים עמו לביהמ"ד לומדים הימנו התנהגות טובה, ולא כאלו הריקים אשר מדברים בתפילה והורסים את גדר המקדש מעט, ע"י כך הורסים גם את אהליך יעקב שבימים אינו מתנהג כראוי, נרמז כאן ששישיח על התנהגות בביהמ"ד ומישיח ע"י לביתו כל ההשפעות הטובות וחיון בניו.

כ"קמון ואדמו"ר רבי יצחק אייזיק מווסטשקא - הנחל יצחק זי"ע (יומא דהילולא - י"ד תמוז)

יו"ל ע"י מערכת 'שומרי משמרת הקודש'

לחיזוק והתעוררות בענין שמירת הדיבור בשעת התפילה
פקס: 03-6180410 • דוא"ל: shmh5775@gmail.com